

SKAFOİD KIRIĞI

Skafoid Kırığı Nedir?

Skafoid kemiği, el bileğini oluşturan sekiz küçük kemikten biridir. El bileğinde, biri ön kola (proksimal sıra) ve diğeri ele daha yakın (distal sıra) olmak üzere iki sıra kemik vardır. Skafoid kemik, iki sırayı birbirine bağlaması bakımından el bileğinde önemli işlevi vardır. Bu konumlanma skafoid kemiğini en sık yaralanan el bileği kemiği olmasının sebebidir.

Skafoid kırığı, el bileğinde en sık görülen kırıklardan biridir. Genellikle düşme sırasında el bileğinin geriye doğru zorlanması sonucu oluşur. El bileği ağrısı, şişlik ve hassasiyet, ve hareket kısıtlılığı gibi belirtiler bu kırığın tipik işaretleridir. Radyografi, MR görüntüleme veya CT taraması gibi yöntemlerle kırık teşhis edilir.

Skafoid Kırıkları Nasıl Oluşur?

Özellikle Skafoid kırıkları en çok açık el üzerine düşme sonucu kaynaklanır.

Skafoid Kırığı Belirtileri Nelerdir?

Genellikle ilk başta ağrı yapar ancak ağrı günler veya haftalar içinde hızla ortadan kaybolur. Morarma nadiren görülür. Genellikle görünür bir şekil bozukluğu yoktur ve yalnızca çok az şişme vardır.

Şekil bozukluğu olmadığı için, bu yaralanmaya sahip birçok kişi yanlışlıkla bileğinin burkulduğunu varsayarak doktora başvurmaz. Bu durum skafoid kırık tanısının konmasında gecikmeye neden olur. Bu kemiği kıran kişiler olaydan aylar veya yıllar sonra bile farkına varmayabilir.

Skafoid Kırığı Nasıl Teşhis Edilir?

Skafoid kırıklarının çoğu el bileği röntgeni ile teşhis edilir. Ancak kırık yer değiştirmeden erken (ilk haftalar) çekilen röntgenlerde görülmeyebilir. Yer değiştirmemiş bir skafoid kırığı bu nedenle yanlış bir şekilde "burkulma" olarak teşhis edilebilir.

Bu nedenle, doğrudan skafoid kemiğin üzerinde (el bileğinin başparmağındaki oyukta veya enfiye kutusu) belirgin bir hassasiyeti olan bir hastada skafoid kırığı olduğundan şüphelenilmeli, gerekirse el bileği MR görüntülemesi ve BT görüntüleme yapılmalıdır.

Bazı durumlarda kemik sintigrafisine dahi başvurulabilir. BT ve MR görüntüleme ile skafoïd kırığının yer değiştirmesini, kırılan parçaların canlılıklarının değerlendirilmesi için de kullanılır.

Skafoïd kırık şüphesi olan hastalara kesin tanı konana kadar, olası bir kırığın hareketini önlemek için yarım alçı-atel uygulanır.

Skafoïd Kırıkların Tedavisi

Özellikle Skafoïd kırıklarının tedavisi, genellikle kırığın tipine, yerine ve hastanın yaşına bağlı olarak değişir. Küçük ve dengeli kırıklar genellikle atel veya alçı ile immobilize edilerek iyileşmeye bırakılabilir. Ancak, kırığın yerine ve tipine bağlı olarak, bazı vakalarda cerrahi müdahale gerekmektedir.

Skafoïd Kırıklarının Alçı ile Tedavisi

Kırık yer değiştirmemişse, başparmağı içine alan özel skafoïd alçısı yapılır. Alçıda iyileşme süresi 6-10 hafta arasında ve hatta daha uzun olabilir. Bunun nedeni, kemiğe giden kan akışının değişken olması ve kırık nedeniyle kan akımının bozularak kemik iyileşmesini bozabilmesidir.

Skafoïd Kırığı Ameliyatı

Kemiğin bir kısmı, özellikle el bileğine yakın olan kısmında kan akışının kesilmesi nedeniyle kırıldıktan sonra bu parçada avasküler nekroz (ölüm) olabilir. Kırık bu bölgedeyse veya yer değiştirmişse, ameliyat planlanmalıdır. Ameliyatta, kemiğin iyileşmesine yardımcı olması için, hastanın leğen kemiğinden alınan kemik kemik paraçası (otogreft) kırık hattına konularak, bir vida ile de kırık sabitlenir.

Uzun süreli alçıdan kaçınmak, hızlı iyileşmeyi elde etmek için özellikle elit ve profesyonel sporcularda, yer değiştirmemiş kırıklarda ameliyat planlanabilir.

Skafoïd Kırığı Ameliyatı Nasıl Yapılır?

Yer değiştirmemiş ya da çok az yerinden oynamış skafoïd kırıklarının ameliyatı kapalı yöntem ile bir tane vida konularak yapılır. Hastanın el bileğine vidanın girebileceği kadar küçük bir kesi (0,5 cm) yapılarak kılavuz telleri ile kırık tespit edilir. Bu teller üzerinden vida gönderilerek kırık sabitlenir.

Skafoïd Kırığı Ameliyatı İyileşme Süresi

Kapalı skafoïd kırığı ameliyatından sonra ödem ve ağrı kontrolü için ameliyattan sonra 7-10 gün süre ile kol dirsek altına kadar atele alınır. Daha sonra atel çıkarılarak, gün içine çıkarılıp takılabilen hazır el bileği ateline geçilir.

Bu aşamada fizyoterapiye de başlanır. Ameliyattan sonra 1. ayın sonunda bu atelde sonlandırılır. Güçlendirmelere ve el bileği hareket açıklığı egzersizlerine devam edilir.

Skafoïd Kırığı İyileşme Belirtileri

İster alçı ile tedavi edilsin ister ameliyat ile skafoïd kırığının iyileşme belirtileri daha çok radyolojik olarak yani röntgen ve çoğu zamanda MR görüntüleme ile değerlendirilir.